

1. Inleiding: achtergrond produceren notitie

In het AO van 4-12 jl. kwam de staatssecretaris met de TK-fracties overeen de mogelijke invoering van de budgetfinanciering los te koppelen van de invoering van wetgeving Passend Onderwijs per augustus 2011. Wel benadrukte zij dat de invoering van dit nieuwe bekostigingsstelsel niet op de lange baan geschoven zal worden maar zo spoedig mogelijk na 2011 alsnog zal worden ingevoerd. Wellicht dat in de 'wetgevings-agenda' Passend Onderwijs in het voorjaar 2009 meer duidelijkheid gegeven wordt over de fasering na 2011.

In het landelijk beleid ten aanzien van Passend Onderwijs worden de volgende overwegingen genoemd voor de invoering van budgetfinanciering:

- flexibiliteit: door een sterke vereenvoudiging van het bekostigingsstelsel kan er maximale ruimte ontstaan voor maatwerk voor de regio's om het budget voor de zorgleerlingen in te zetten
- een vereenvoudiging van het bekostigingsstelsel (m.b.t. de zorgmiddelen) brengt minder administratieve en bestuurlijke lasten met zich mee
- voor de landelijke overheid worden de extra uitgaven voor leerlingen met specifieke behoeften beter beheersbaar.

Voor de sector speciaal onderwijs¹ is de mogelijke stelselwijziging van de bekostiging uiteraard van groot belang. Dit belang betreft niet alleen de rechtstreekse bekostiging van de ca. 55.000 leerlingen die momenteel de speciale scholen bezoeken. Ook de bekostiging van de ca. 33.000 leerlingen die in het regulier onderwijs ambulante worden begeleid (met inzet van de verplichte besteding van een deel van de lgf-middelen) is bepalend voor de wijze waarop deze dienstverlening kan worden vormgegeven.

De WEC-Raad heeft te kennen gegeven belang te hechten aan een pro-actieve opstelling in de discussie rond de budgetfinanciering. Deze notitie beoogt een eerste bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de uiteindelijke WEC-Raad-standpuntbepaling. Uiteraard is het aan het bestuur over de definitieve formulering en de timing van het naar buiten brengen van het standpunt te beslissen.

2. Stand van zaken per mei 2009

Vooralsnog geldt voor het onderwijs het vigerende bekostigingsstelsel uitgewerkt in een lumpsum-model voor de onderscheiden sectoren po – vo – (v)so.

Voor het (v)so was daarbij tot voor kort sprake van een 'open-eind-financiering' waarbij de groei van het aantal leerlingen in het (v)so en via geïndiceerde lgf-II in het regulier onderwijs steeds volledig werd bekostigd. In 2008 is deze regeling in feite al vervallen en vanaf 2009-2010 dienen de kosten van de groei van het (v)so/lgf opgevangen te worden binnen de OCW-begroting dan wel door verlaging van de bekostiging per leerling.

De staatssecretaris heeft bij gelegenheid van het AO dd. 4-12-2008 aangegeven dat de budgetfinanciering pas na 2011 zal worden ingevoerd. Daarmee is de invoering van Passend Onderwijs 'gefaseerd':

¹ De invoering van de budgetfinanciering onder Passend Onderwijs betreft de clusters 3 en 4. Voor de clusters 1 en 2 gelden eigen aparte afspraken met betrekking tot de bekostiging.

- per 1-8-2011 worden de wettelijke invoering van 'zorgplicht' – een dekkend stelsel van regionale netwerken – en één loket voor indicatiestelling voorzien
- invoering budgetfinanciering zal (zo spoedig mogelijk) na 2011 aan de orde komen

Zoals hierboven reeds gemeld, geldt de onder Passend Onderwijs in te voeren budgetfinanciering niet voor de clusters 1 en 2. Voor de volledigheid wordt in het onderstaande overzicht toch kort aangegeven op welke wijze de bekostiging van deze clusters er uit ziet resp. uit gaat zien.

Cluster I

In feite is de budgetfinanciering voor cluster I al in 1995 ingevoerd. De aanleiding daartoe vormde destijds met name de terugloop van het aantal leerlingen in de instellingen binnen deze sector. Met de maatregel werd beoogd de expertise te behouden en tegelijkertijd een zo groot mogelijke flexibiliteit te organiseren voor het onderwijs aan visueel gehandicapte leerlingen, zowel in het regulier onderwijs (ca. 75%) als in de instellingen van cluster I. De financieringssystematiek voorziet in een budget (de zgn. expertisemiddelen) waarin alle meerkosten voor (v)so-leerlingen zijn opgenomen alsmede de middelen voor ambulante begeleiding. Daarnaast ontvangt elke instelling voor iedere leerling in de instelling een basisbekostiging. Reguliere scholen ontvangen voor een ingeschreven visueel gehandicapte leerling een bedrag voor aanvullende bekostiging. Bij de inzet van de middelen hebben de instellingen in cluster I veel vrijheid en zijn de regeldruk en de administratieve belasting beperkt. Elke 5 jaar wordt de omvang van de expertisemiddelen geëvalueerd en op basis hiervan eventueel bijgesteld.

Cluster II

De landelijke clustervereniging Siméa is met OCW in vergevorderd overleg over de invoering van budgetfinanciering naar analogie van cluster I. Aanvankelijk werd voor cluster II gemikt op een gelijktijdige invoeringsdatum met de budgetfinanciering voor alle sectoren onder Passend Onderwijs (2011). Inmiddels is deze koppeling losgelaten gezien de gefaseerde invoering van Passend Onderwijs in en na 2011. Voor cluster II blijft 2011 als beoogde invoeringsdatum voor de budgetfinanciering gelden.

Cluster III en IV

Uiteraard wordt ook in de scholen, rec's en landelijke verenigingen van de clusters III en IV nagedacht over de op termijn beoogde invoering van budgetfinanciering. Binnen deze clusters zijn echter nog geen uitgewerkte modellen of standpunten geproduceerd.

NB: budgetfinanciering wsns

In feit is in 1998 (bij de invoering van de WPO) ten aanzien van de bekostiging van wsns, ook een vorm van budgetfinanciering ingevoerd. De reden hiervoor was de destijds sterke groei van het lom/mlk/iobk-onderwijs die toen werden omgezet in speciale scholen voor basisonderwijs (sbaos). De financiering van deze scholen is toen onderdeel gaan uitmaken van de financiering van de swv'n wsns, waarvan alle basisscholen en sbao's deel uit maken.

Daarbij zijn de 'meerkosten' voor lom/mlk/iobk gebudgetteerd (en destijds van een extra investering voorzien). Het landelijk beschikbare wsns-zorgbudget is daarbij verdeeld op basis van een vast bedrag per leerling en toegekend aan de swv'n wsns. Uit deze middelen moeten de swv'n de sbao's aanvullend bekostigen voor iedere leerling die daar geplaatst wordt. Indien de omvang van het aantal leerlingen in de sbao's groter wordt dan het beschikbare zorgbudget (= 2% van het totaal aantal lln.), dan moeten de basisscholen uit andere middelen aanvullende financiering regelen.

De sbao's ontvangen basisbekostiging voor elke ingeschreven leerling rechtstreeks van ocw.

De swv'n zijn vrij in de besteding van de zorgmiddelen die niet naar de sbao's gaan. Daarbij geldt dat hoe minder leerlingen in het sbao geplaatst worden, hoe meer middelen beschikbaar zijn voor extra ondersteuning van leerlingen in het regulier onderwijs.

De invoering van deze systematiek ging gepaard met een harmonisatie van de verschillen in bekostiging tussen lom/mlk/iobk en met een verevening op landelijk niveau ten aanzien van de deelname (op basis van een overgangsregeling). Er is indertijd een flinke discussie gevoerd over deze verevening en of de grote verschillen in deelname niet in de toedeling van middelen verdisconteerd moest worden. Uiteindelijk is daar niet voor gekozen omdat er geen objectieve grond aangegeven kon worden voor het ontstaan van deze verschillen. Onoverkomenlijke problemen zijn daarbij overigens niet ontstaan.

Overige sectoren en actoren

Uiteraard wordt ook door de overige landelijke onderwijsorganisaties nagedacht over het thema budgetfinanciering. Zowel de PO- als de VO-Raad werken aan een standpunt over óf en op welke wijze deze nieuwe vorm van bekostiging onder Passend Onderwijs vorm zou kunnen krijgen.

Vanuit de Regie-groep Passend Onderwijs is sinds januari 2009 een werkgroep budgetfinanciering geformeerd ('getrokken' door OCW) waarin de mogelijke invulling van deze nieuwe vorm van bekostiging gestalte zou kunnen krijgen. Bij deze werkgroep wordt ook de specifieke deskundigheid vanuit o.a. de experimenten Passend Onderwijs en vanuit het speciaal onderwijs betrokken. Los van eerder verschenen globale schetsen (o.a. in brieven, voortgangsrapportages en eerdere notities naar de TK), hanteert de werkgroep een ruim kader voor de verkenning en eerste uitwerking van modaliteiten van budgetfinanciering.

De Evaluatie Commissie Passend Onderwijs (ECPO) heeft de opdracht gekregen o.a. een onderzoek uit te voeren naar de mogelijke invoering van de budgetfinanciering. Inmiddels voert Sardes in opdracht van de ECPO een breed onderzoek uit naar de percepties van veranderingen in de bekostiging van de zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Ook de WEC-Raad is verleent medewerking aan dit onderzoek. Voorts heeft het CPS opdracht gekregen van de ECPO een onderzoek te starten naar mogelijk bestuurlijke scenario's/modaliteiten voor het regionale netwerk waarin de component budgetfinanciering uiteraard ook een rol zal spelen.

Experimenten/Veldinitiatieven/stimulerings-regeling Passend Onderwijs

Hoewel de mogelijk landelijke invoering van budgetfinanciering is uitgesteld tot in elk geval na 2011, wordt in de praktijk al op een aantal plaatsen ervaring opgedaan met het werken met (onderdelen van) budgetfinanciering. In een 3-tal experimenten, een 8-tal veldinitiatieven en enkele tientallen stimuleringsregelingen Passend Onderwijs wordt al gewerkt aan bepaalde elementen van budgetfinanciering. Per initiatief verschillen de ambitie en mate waarin andere vormen van financiering (zullen) worden toegepast. De ervaringen daarmee opgedaan (o.a. gemonitord door de ECPO) zullen worden benut bij de besluitvorming en eventuele uitwerking van de landelijke invoering van budgetfinanciering na 2011.

Op 18 mei heeft op initiatief van de staatssecretaris een overleg met de PO-/VO-WEC-Raad plaatsgevonden. Hierin vroeg de staatssecretaris of de organisaties nog achter de invoering van de budgetfinanciering staan. Daarop kreeg zij een bevestigende reactie. Tevens werd besloten tot een vervolgoverleg waarin het thema budgetfinanciering gezamenlijk verder wordt uitgewerkt. Aanleiding daarvoor vormt het door de doorzettende groei van het aantal (v)so- en lgf-indicaties ontstane financieringstekort van ca. 60 miljoen. Deze vervolggesprekken vinden plaats op 27-5/3-6/17-6/24-6. Namens de WEC-Raad nemen Wim Peeks en Albert Boelen deel aan het overleg.

3. Kort overzicht van het huidige bekostigingsstelsel (v)so

In het (voortgezet) speciaal onderwijs zijn ca. 330 scholen en 34 REC's ingedeeld in 4 clusters voor leerlingen met specifieke handicaps/beperkingen. Behalve management en onderwijspersoneel zoals in het regulier onderwijs, werkt in het speciaal onderwijs veel zgn. onderwijsondersteunend personeel. Het gaat om deskundigen als (ortho-)pedagogen, psychologen, schoolmaatschappelijk werkers, jeugdartsen, logopedisten, therapeuten, onderwijs- en klasse-assistenten, leden etc. Van begeleiding, etc.. Voor het uitvoeren van de ondersteuning van de lgf-leerlingen in het regulier onderwijs zijn veel ambulante begeleiders aangesteld. Voor een deel wordt deze laatste categorie werknemers aangestuurd vanuit het REC, o.a. voor de uitvoering van werkzaamheden van de Commissie voor Indicatiestelling, de traject- en ambulante begeleiding.

Bekostiging (v)so-scholen

De basisbekostiging van de scholen voor (v)so varieert sterk, is afhankelijk van de schoolsoort en bedraagt tussen de ca. € 9.000,- en € 43.000,-.

Scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs die leerlingen opvangen die geplaatst zijn in residentiële instellingen kunnen een plaatsbekostiging aanvragen. Het voordeel hiervan is dat leerlingen die reeds door de zorginstellingen zijn geïndiceerd niet opnieuw voor onderwijs geïndiceerd hoeven te worden. De bekostiging van een plaats komt overeen met de bekostiging van een leerling.

Teneinde een betere spreiding van thuisnabije voorzieningen tot stand te brengen kunnen speciale scholen onder bepaalde voorwaarden nevenvestigingen (NV) inrichten. De formatieve en materiële bekostiging voor een NV wordt toegekend aan de school die het onderwijs in de NV verzorgt. Deze bekostiging van een school met een NV is in totaliteit even groot als de bekostiging van dezelfde school zonder deze NV, maar met evenveel leerlingen. Daarnaast vindt vergoeding plaats van de huisvestingskosten. In verband met de huisvesting van een NV wordt in het Gemeentefonds een aanpassing geregeld, waardoor de gemeente waarin de NV is gelegen een vergoeding uit het Gemeentefonds ontvangt. De leerlingen in de NV worden meegeteld voor de vergoeding uit het Gemeentefonds bij de gemeente van de NV.

De speciale scholen ontvangen een aanvullende bekostiging (gebaseerd op een bedrag per lln. en de onderwijssoort) i.v.m. het verzorgen van preventief ambulante begeleiding (pab).

Voor het verzorgen van ambulante begeleiding van lgf-leerlingen in het regulier onderwijs ontvangen de speciale scholen extra middelen. De leerlinggebonden financiering (de rugzak) bestaat uit een aantal formatierekeneenheden voor personele kosten en een geldbedrag voor materiële kosten. Een deel van deze financiering moet worden herbested bij het REC. De omvang van het leerlinggebonden budget en het her te besteden deel zijn afhankelijk van de onderwijssoort.

Bij plaatsing van een geïndiceerde leerling in de speciale basisschool (SBAO) wordt de omvang van de leerlinggebonden financiering afgestemd op de zorgmiddelen die met de plaatsing gemoeid zijn. Het leerlinggebonden budget wordt vastgesteld op het verschil tussen het leerlinggebonden budget binnen de basisschool en de zorgmiddelen in de speciale basisschool.

Voor het verzorgen van de zgn. terugplaatsings ambulante begeleiding geldt dezelfde bekostiging als die voor lgf-leerlingen maar dan beperkt tot maximaal een jaar na terugplaatsing in de reguliere school.

Bekostiging REC's

De REC's ontvangen voor de uitvoering van de wettelijke taken ook een rechtstreekse bekostiging voor de indicatiestelling en enkele bestuurlijke zaken.

De bekostiging van de REC's bestaat uit vaste bedragen per REC, per school, die deelneemt aan het REC, en per geïndiceerde leerling met een opslag. Het bedrag dat een REC voor deze taken ontvangt, wordt gebaseerd op een vaste voet van ca. € 30.000,- per REC en een bedrag per in het REC participerende school van ca. € 9.000,-.

In de loop der jaren zijn nog allerlei aanvullende vormen van financiering voor onderscheiden schoolsoorten in het speciaal onderwijs tot stand gekomen, waarop hier niet verder wordt ingegaan. Gedacht kan worden aan bekostiging van klasse-assistenten in het zmlk, awbz-bekostiging en het benutten van middelen uit het ESF.

Bekostiging reguliere scholen voor BaO, VO en MBO

Reguliere scholen in het basis-, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs die geïndiceerde lgf-leerlingen opvangen, ontvangen daarvoor een additionele financiering (het zgn. 'rugzakje'). Voor basisscholen start deze bekostiging een maand na inschrijving. Voor het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs start de bekostiging in het schooljaar dat volgt op de inschrijving. Voor sbao en lwoo gelden gereduceerde lgf-budgetten.

Naast deze direct aan het aantal ingeschreven lgf-leerlingen gerelateerde bekostiging, ontvangen het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs additionele middelen voor de extra ondersteuning van leerlingen met extra zorgbehoeften. Gedeeltelijk worden deze middelen op schoolniveau toegekend. Een ander deel gaat voor wat het primair en voortgezet onderwijs betreft rechtstreeks naar de swv'n in het po en vo.

Bekostiging specifieke projecten

Voor de opvang van specifieke leerlingen (zonder lgf-indicatie) die tussen 'wal-en-schip' (dreigen te) vallen zijn specifieke landelijke projecten ingericht. Grotendeels betreft het leerlingen in het voortgezet onderwijs:

- het project 'Herstart' wordt onder regie van de WEC-Raad uitgevoerd door de REC's van cluster 4. Hoofddoel is een oplossing te vinden voor leerlingen die thuis zitten. Meestal gaat het om leerlingen met gedragsproblemen. De bedoeling is dat binnen 16 weken een oplossing wordt gevonden. Voor elk traject is ca. € 5.000,- beschikbaar.
- het 'Op de rails' is een landelijk project dat als doel heeft het creëren van ca. 1.000 extra zmk-plaatsen voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen. Ook dit project wordt onder regie van de WEC-Raad uitgevoerd door cluster 4. De leerlingen volgen na plaatsing een traject gericht op gedragsregulatie en onderwijskansen voor de duur van maximaal één jaar. Voor elke leerlingplaats is jaarlijks een bedrag van ca. € 14.000,- beschikbaar.

3.1 Korte schets van de bestuurlijk-organisatorische kenmerken van de huidige regionale samenwerking in de onderwijssectoren:

Primair Onderwijs:

- * alle Bao's participeren in een swv wsns; dit is geen rechtspersoon maar beschikt wel over een Centrale Dienst (met Brin-nr.)
- * in een swv participeert tenminste één Sbao
- * de PCL beslist over toelating tot Sbao op basis van door het swv zelf vastgestelde criteria
- * bekostiging is gebudgetteerd op basis van omvang basigeneratie lln.

Voortgezet Onderwijs:

- * de vmbo-scholen werken samen in een swv vo
- * in (bijna) alle swv'n vo participeert een school voor Pro
- * de RVC beslist op basis van landelijk vastgestelde criteria of een lln. een indicatie lwoo/pro krijgt toegewezen
- * voor alle geïndiceerde lln. ontvangt de vo-school de hogere lwoo/pro-bekostiging. Daarnaast ontvangt het swv vo het zgn. regiobudget (+ Rebound-middelen)

(Voortgezet) Speciaal Onderwijs:

- * de (v)so-scholen werken per cluster samen in een REC
- * CVI's beslissen op basis van landelijk vastgestelde criteria of een lln. in aanmerking komt voor een (v)so-plaats of lgf
- * de (v)so-scholen ontvangen op basis van het aantal ingeschreven lln. bekostiging. Reguliere scholen die een lgf-lln. inschrijven krijgen een rugzakje. REC's ontvangen middelen voor de uitvoering van wettelijke taken: indicatiestelling, coördinatie ab, trajectbegeleiding

4. Uitwerking van enkele mogelijk toekomstige bekostigingsvormen

4.1 handhaving huidige bekostigingsstelsel

Bij de invoering van Passend Onderwijs in 2011 blijft de huidige wijze van bekostigen in grote lijnen gehandhaafd omdat de noodzaak en het voordeel van budgetfinanciering onvoldoende duidelijk zijn. De rechtstreekse basisbekostiging naar reguliere en speciale scholen blijft bestaan, evenals de toekenning van de 'zorgmiddelen' naar scholen en swv'n/rec's. Tussen de partners in het regionale netwerk kunnen uiteraard wel afspraken worden gemaakt over flexibele inzet van de (zorg-)middelen.

Pro's

- geen onrust in po – vo – (v)so
- po + vo houden mogelijkheid verwijzing (v)so
- (v)so-expertise kan behouden blijven dankzij handhaving omvang en wettelijk takenpakket
- bij afvlakkende/wegvallende groei een haalbare optie

Con's

- geen druk op po en vo om zorgaanbod te verbeteren
- geen druk op (v)so om te flexibiliseren in aanbod
- het inmiddels 'gesloten' financieringssysteem 'blaast' de bekostiging bij voortzettende groei (v)so op
- handhaving van 'wij-zij'-denken; maakt gezamenlijke verantwoordelijkheid voor zorglln. overbodig

4.2 invoering budgetfinanciering

In dit model komen in beginsel alle middelen (basisbekostiging (v)so én zorgmiddelen regulier en (v)so) onder het beheer van het regionale netwerk Passend Onderwijs. Daarbij kan sprake zijn van verschillende varianten.

4.2a: 'totale' budgetfinanciering

In deze variant beheert het regionaal netwerk in feite alle middelen en wijst ook extra middelen toe aan leerlingen met specifieke zorgbehoefte. Door het regionaal netwerk wordt besloten of de opvang van deze leerlingen gebeurt in een reguliere of een speciale setting. Daarbij vormt het principe 'geld volgt leerling' het uitgangspunt.

Pro's

- maximale druk op po en vo om zorgaanbod te verbeteren
- maximale druk op gezamenlijke zorgplicht vorm te geven
- maximale flexibiliteit mogelijk m.b.t. vormgeving onderwijs-zorgarrangementen
- regionaal netwerk ervaart zelf de grenzen van het beschikbare budget
- alle effecten van mogelijk 'strategisch' gedrag worden teruggelegd bij de verantwoordelijken van het regionaal netwerk

Con's

- blijvende beschikbaarheid (v)so niet gegarandeerd
- behoud en ontwikkeling (v)so-expertise niet gegarandeerd
- groot risico versnipperd aanbod aan onderwijs-zorg arrangementen
- risico 'wildgroei' tussenvoorzieningen
- keuze-vrijheid van ouders niet gegarandeerd

4.2b: budgetfinanciering met regulering

Ook in deze variant beheert het regionaal netwerk in feite alle middelen maar is daarbij gebonden aan een (wettelijke) 'drempel' waar het de besteding van de middelen voor het (v)so betreft. Naar analogie van het huidige bekostigingssysteem voor het Sba0 wordt een quotum/% vastgelegd voor de middelen die rechtstreeks beschikbaar zijn voor het speciaal onderwijs. Daarbij kan het huidige deelname-% of een daarvan afgeleide norm gehanteerd worden. Indien een regionaal netwerk meer leerlingen verwijst naar de speciale voorzieningen, zullen de reguliere scholen de meerkosten daarvan vanuit hun eigen (zorg-) bekostiging moeten aanvullen. Indien men er in slaagt minder leerlingen dan de afgesproken aantallen te verwijzen, kan in onderling overleg (met daarin een gekwalificeerde stemverhouding t.a.v. het (v)so) het vrijvallende budget worden besteed in het regulier onderwijs.

Pro's

- dezelfde voordelen als in variant 4.2a maar dan in 'gedempte' mate
- kan politiek/strategisch nuttig zijn

Con's

- dezelfde nadelen als in variant 4.2a maar dan in 'gedempte' mate
- gevaar van een bestaan 'onder-de-armoede-grens' waardoor het leveren van kwaliteit nauwelijks mogelijk blijft

4.3: 'partiële' budgetfinanciering

In deze 'tussen'-variant is sprake van een combinatie van het huidige bekostigingssysteem en een vorm van budgetfinanciering. De rechtstreekse basisbekostiging van reguliere en speciale scholen blijft gehandhaafd (inclusief de 'plaatsbekostiging' in sommige (v)so-scholen). Alle overige middelen die bestemd zijn voor leerlingen met specifieke

zorgbehoeften komen onder het beheer van het regionale netwerk. Het betreft hier de zorgmiddelen voor po- en vo-scholen, swv'n en rec's, de ab-middelen, middelen voor indicatiestelling/trajectbegeleiding/onderzoek, faciliteiten landelijke projecten als Herstart, Op de rails, Rebound, etc..Over de flexibele inzet van deze middelen wordt in het regionaal netwerk besloten. Uiteraard heeft dit vergaande consequenties voor de huidige REC's. Mede afhankelijk van de besluitvorming over het al dan niet (wettelijk) handhaven van landelijke indicatie-criteria blijven c.q. vervallen deze REC-taken mogelijk. Indien er een (een afgeslankte) taak blijft bestaan voor de REC's zou toegewerkt kunnen worden naar de vormgeving van een beperkt aantal clusteroverstijgende REC's.

Pro's

- wegnemen onrust in regulier en speciaal onderwijs
- druk op gezamenlijke vormgeving zorgplicht
- bestaanszekerheid (v)so
- grotere flexibiliteit in inzet zorgmiddelen
- behoud keuze-mogelijkheid ouders

Con's

- regulier po en vo houden mogelijkheid tot 'uitstoot'
- wegvallen van beschermde positie t.a.v. huidige taken indicatiestellingtrajectbegeleiding/ab
- bij afnemende omvang is (v)so-expertise moeilijker te garanderen

***NB:** met betrekking tot de varianten 4.2a, 4.2b en 3 geldt dat vanuit het (v)so nadrukkelijk gelet moet worden op de mogelijke effecten van de combinatie van vormen van budgetfinanciering met het op termijn vervallen van de landelijk/wettelijk geldende indicatie-criteria voor het (v)so en de lgf-leerlingen. Ook in het geval de 'rechtstreekse bekostiging' blijft gegarandeerd, kan het eigen indicatie/toewijzingsbeleid van het regionaal netwerk ertoe leiden dat er geen/weinig/veel minder leerlingen worden toegewezen aan het (v)so c.q. lgf.